

หัวข้อขุณินิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดประสบการณ์
ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชื่อและนามสกุล นางจุติพร อัสวโสรณ

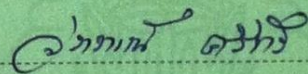
วิชาเอก หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เนาว์เย็นผล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี กาญจนชาติรี

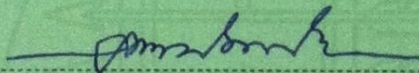
ขุณินิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2555

คณะกรรมการสอบขุณินิพนธ์

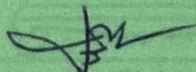
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิราภรณ์ ศิริทวี)

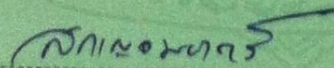
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน)

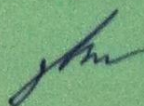
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เนาว์เย็นผล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี กาญจนชาติรี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรณ เอี่ยมสุภานิต)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

กิตติกรรมประกาศ

คุษณินพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน อาจารย์ที่ปรึกษาคุษณินพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เนาว์เย็นผล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี กาญจนชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งให้แนวคิดและข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในวิชาเอกหลักสูตรและการสอนที่ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจิตต์ เขวกิรติพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภินิหาร สถิตยภาติกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มลิวัดย์ สมศักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมโลก และผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านคลองแคว ที่ให้ความช่วยเหลือในการทดลองใช้เครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ และรองผู้อำนวยการ อาจารย์วัฒนา นรสิงห์ ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบใจ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบใจ นางสาวพนิตนาฏ โพธิศิริ ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรชัย สุกระกาญจน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยเข้ารับการศึกษาคู่และอนุมัติทุนสนับสนุน พร้อมทั้งให้ความห่วงใยและสอบถามความก้าวหน้าอยู่เสมอ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาวิชาเอกหลักสูตรและการสอนรุ่นที่ 1 ทุกคนที่เป็นกำลังใจ ซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษากันมาโดยตลอด

ความดีงามจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณแม่อรุณ โพธิศิริ และสมาชิก ในครอบครัวที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

จุติพร อัสวโสภาวรรณ

พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
การคิดวิเคราะห์	12
การบูรณาการ	20
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	32
แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์	35
รูปแบบการเรียนการสอน	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์แลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	61
ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน	74
ระยะที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	82

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	84
ตอนที่ 2 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
สรุปผลการวิจัย	98
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	124
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	125
ข คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์	127
ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	156
ง ภาพกิจกรรม	183
ประวัติผู้วิจัย	187

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	สรุปลักษณะแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์..... 42
ตารางที่ 3.1	การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนจากวัตถุประสงค์ ของรูปแบบการเรียนการสอน..... 67
ตารางที่ 3.2	การสังเคราะห์ขั้นตอนในการปฏิบัติการสอนจากการจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์..... 68
ตารางที่ 3.3	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอน..... 70
ตารางที่ 3.4	แนวทางในการวัดประเมินผลการเรียนการสอน ตามรูปแบบการเรียนการสอนได้มาจากการสังเคราะห์ขั้นตอน ของการปฏิบัติการสอนที่พัฒนาขึ้น..... 71
ตารางที่ 3.5	กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ของหน่วยการเรียนรู้ “รักชีวิต รักสิ่งแวดล้อม”..... 76
ตารางที่ 3.6	แผนการจัดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสร้างความรู้ ด้วยตนเอง หน่วยการเรียนรู้ “รักชีวิต รักสิ่งแวดล้อม”..... 78
ตารางที่ 4.1	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (ฉบับร่าง)..... 89
ตารางที่ 4.2	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนก่อน การทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น..... 94
ตารางที่ 4.3	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อน การทดลองใช้และหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น..... 96

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนของอีวซ์และคันแคน	55
ภาพที่ 2.2 รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของแคมป์ มอร์ริสัน และรอสส์	56
ภาพที่ 2.3 รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนของคิกและแกรี่	57
ภาพที่ 2.4 รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนของออลิซและคณะ	58
ภาพที่ 3.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนซึ่งพัฒนาจากแนวคิดการบูรณาการ และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์	64
ภาพที่ 3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนซึ่งกำหนดขึ้น จากหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	65
ภาพที่ 3.3 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนโดยการทดลองใช้	74
ภาพที่ 4.1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	93